

La Nova Zelanda oz

Profunda consternaziun umana

DA GUIU SOBIELA-CAANITZ

■ **Ils attentats terroristics cunter duas moscheas a Christchurch, sin l'inlsid da la Nova Zelanda, han fatg attentad in pajais da strusch 5 milliuns olmas situà da l'autra vart dal planet.**

Sia posiziun geografica pon ins chapir mo cun in globus fictiv ch'ins penetrass en Svizra e bandunass suenter in «Voyage au centre de la terre» tenor Jules Verne (1828-1905). I gida era la zona d'urari, quella da la Nova Zelanda... e da la Sibiria dal nordost. Cur ch'igl è las 12 a mezdi tar nus (temp d'inviern) èsi las 11 da saira en tut lezza zona. La chapitala da la Nova Zelanda è situada sper il Chanal da Cook, sin l'Insla nord e sper l'Insla sid; ella porta il num da marschal duca da Wellington (1769-1852), il victur da Waterloo 1815. L'Aoraki/Mount Cook, sin l'Insla sid, è il punct culminant dal pajais (3724 m). La lingua indigena, il maōri, è officiala sper l'anglais e vegn discurrida cunzunt en l'Insla nord; il pajais ha num per maōri «Aoterao».

Il faziel da malencurada

Tge è succedì venderdi, ils 15 da mars a Christchurch, betg lunsch davent da l'Aoraki? L'attentader ha derasà in manifest da 74 paginas e pir lura mazzà tschinquanta umans en las moscheas. Co ha'l giustifitgà sia mazzacra da muslimas e muslims? El manegia che l'immigraziun

africana en Europa «chatschia a chantun e remplazzia la populaziun alva» («NZZ» dals 23, p. 3). Co ha reagì la gliעד d'autra cretta als attentats? Lezza «NZZ» rapporta: «Sco ensaina d'attaschadad cun ils muslims portan bleras femnas d'autra cretta in faziel da chau tar manifestaziuns commemorativas (...). Ina policista cun buis d'assagl fa guardia avant in santeri nua ch'ins duai sepulir 26 unfrendas. Vi da ses brastoc cuirassà ves'ins ina rosa cotschna. Empè da la chapitscha normala ha'la in faziel da chau (p. 3).

La giuvna primministra

La «NZZ» dals 23 punctuescha la rolla da primministra *Jacinda Aldern* (*1980 en l'Insla nord), parsura da la Partida da la lavur. *Peter Rásonyi* rapporta: «Lezza mussa cumpassiuin e respect a la pitschna minoritad da l'islam en la Nova Zelanda cun empatia e dignitad exemplaras. Ella maina ses pajais en quel grev mument cun purtar noblamain malencurada ed ina profunda consternaziun umana. Ella mussa a medem temp sia voluntad (...) da sa deditgar tuttafatg a las unfrendas. Darar chatt'ins ina personalitad uschè suverana cun dun da manar en ina crisa naziunala» (p. 1). *Patrick Zoll* admira: «Lezza na vegn mai stancla da dar confiert, da prender umans en bratsch, e quai cun ina sinceradad e natiralezza ch'inspirescha in profund respect a la populaziun da mintga color politica» (p. 3).